

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Komáromi Mariska.

Kissé szokatlan tán, hogy e helyen, a hol kiváló nagy emberek, politikusok és tudós férfiak arczképét szoktuk bemutatni, most egy aranyos szép leány élethü arczképét mutatjuk be. Az ő érdemei sem kisebbek, mint bármelyik öreg tudósé, mert a mint a tudományos férfiak buvárokodásukkal gyarapítják a nemzet irodalmát és egyéb tudományágakat, azonképpen hatnak közre a színházak fölkelet apostolai: a színésznők és színészek a nemzet művelődésének emelésére. Hisz az éneknek, dalnak is meg van a maga művészete, s a mely nép nem szeret dalolni, abban nincs élet. A magyar nép pedig nótás-kedvű volt minden időben, még akkor is, mikor sirva lehetett csak vigadnia. A szomorú időkben is a nótába öntötte a honfi buját, bánatát és kevés örömét. A magyar nép előtt csodálatos nagy varázsa volt a dalnak mindig, lett légyen abban a harcz riadója, vagy a rabiga, vagy elnyomatás zokogása, sóhaja kifejezve.

Ennek tudható be, hogy nagyra becsüli a magyar nemzet a dalnak művészeit, a színésznépet. El kellett mindezt mondanunk azért, hogy Komáromi Mariskának, a budapesti népszínház fülemülehangú énekesnőjének nagy érdemeit kellőképp méltányolhassuk. Napról-napra sok ezer magyar ember hallgatta az ő ajakáról a gyönyörűséges szép dalokat, melyek ez uton jutottak legtöbbszörre a nép ajakára is, mely azokat szerte dalolja. Sajnos, hosszú ideig

nem fog gyönyörködni a színházlátogató közönség Komáromi Mariska művészi játékában, mert a napokban megvált a Népszínházról. Férjhez megy az aranyos művésznő és egy boldog férj oldalán fogja hiven betölteni tisztét.

Az a sok-sok ezer ember, a kit Komáromi Mariska művészete napról-napra elragadott, bizonyára a legjobb kívánatokkal fogja elhalmozni az oltárhoz lépő boldog menyasszonyt. Az hiszszük, hogy az a nő, a ki a magyar dal erejével oly közel tudott férközni a nép szívéhez, mint anya jó hazafiakat feg nevelni a nemzetnek.

A magyar dal istennőinek száma egygyel kevesebb lett Komáromi Mariska férjhezmenetelével, a ki, mikor a múlt héten elbucszott a színpadtól és a színházlátogató magyar közönségtől, ez szebbnél-szebb virágok s koszorúkkal fejezte ki a távozó művésznő iránt érzett nagy szeretetét és lelkesedését.

A színpadon virágban uszott, hirt, dicsőséget szerzett Komáromi Mariska da-

laival, őszintén kívánjuk, hogy ezek helyett nyerje meg az életben a legnagyobb kincset: a hitvesi boldogságot.

Az itt bemutatott kép Komáromi Mariskát a „Férfi sorsa az asszony“ című népszínmű egyik jeles szerepében ábrázolja, ruhát szapuló, piros-pozsgás magyar menyecske népies jelmezében.

Komáromi Mariska.

Inség és a kormány.

Az idei rossz termés országszerte sujtotta a gazdákat. Sok gazdának annyija se termett, mint amennyit elvetett, még az adóra sem jut a termésből, nem hogy még a gazda egyéb szükséges kiadásait fedezni tudná. Egész nagy vidékeken valóságos nyomorra és az éhínségre van kilátás, mert a rossz termés következtében az élelmiszerek is rendkívüli módon megrágultak. A tél előtt az ország nagy része tehát úgy áll, hogy a betevő falatja sincs biztosítva, de ez a kisebb baj volna, mert utóvégre hitelbe még lehet annyit kapni, a miből a télen át megélni lehessen, de a nagyobb baj az, hogy nem lévén termés, nincs elég vetőmag, a mivel a jövő évi termést biztosítani lehessen.

Bizonyos, hogy ezzel a helyzettel szemben a kormánynak segítséget kell nyújtania, hogy a polgárok ezreit az elpusztulástól megmentse. Nem is lehet tagadni, hogy a kormány megkezdte a segítséget. Az inséges vidékeken az adó egy csekély részét leírta, más részének a behajtását elhalasztotta, ezenkívül mintegy ötezer métermázsza vetőmagot ingyen osztott ki és 30 ezer métermázsza vetőmagot hitelbe adott a kisgazdáknak. De ez aztán az egész, a mit tett és amit az inség enyhítésére tenni szándékozik.

Senki sem kívánhatja azt, hogy a kormány alamizsnával tartsa fönt a dologkerülő elemeket, de azt már igenis minden polgár elvárhatja, hogy a midőn elemi csapások az igyekvő gazdák keresetét tönkretették és megélhetését kérdésessé teszik, akkor a kormány legyen az első, a ki gyámolító kezével a legnagyobb segítséget nyújtja a szerencsétleneknek. Ámde erre a földmivvelésügyi kormányunk teljesen képtelen. És pedig azért, mert sohasem gondolt arra, hogy a földmivvelő polgárságot törvényes intézkedésekkel oly helyzetbe hozza, hogy azok egy-két rossz termésű év nyomoruságát is könnyen kibírassák, rendes körülmények között pedig jól boldogulhassanak. Különösen áll ez a kisgazdákra, a kiknek a megélhetése amugy is a legnehezebb. Most tűnik ki legjobban az általunk is annyi izben sürgetett szövetekezeli törvénynek a hiánya, a melynek feladata lenne éppen most lehetségessé tenni, hogy az inséges vidékek lakói megélhetésükhöz, gazdaságuk vételéhez szükséges hitelt olcsón megszerezhessék. Ennek hiányában már most is a legnagyobb mértékben uralkodik a vidéken a pénz- és a terményuzsora, mely még abból a keveséből is ki fogja forgatni az embereket, a mit az elemi csapások meghagytak. Ezenkívül most látjuk legjobban, hogy a munkáskérdés megoldására semmi sem történt, mert hiába ígér a miniszter több vizsزابályozási munkát, ha azokat a munkások közvetlenül fel nem vállal-

hatják, hanem csak a vállalkozók útján juthatnak hozzá, úgy, hogy előbb Jancsi-bankók, kötelező kántinok, előleg és egyéb uzsora a nyereséget a vállalkozóknak biztosítják, a munkát végző munkások pedig alig hogy megélhetnek keresményükből.

Nem! a segítség nem könnyű dolog és a képviselőházban elmondott beszéddel és ígéretekkel orvosolni ezeket a nagy bajokat nem lehet. A közzgazdaság egész vonalán szükségesegek törvényhozási intézkedések, hogy a föld népének a boldogulása biztosítottassék és a véletlen esélyektől megóvassék. Ez az a pont, a hol a saját érdekeinket különben magunk is a legjobban elhanyagoljuk, mert korteskedünk mindenféle hangzatos elvek mellett, hanem a képviselőjelöltjeinktől soha számon nem kérjük, hogy a mezőgazdaság és mivelőinek érdekét miképpen mozdították elő. Pedig amig ezt minden alkalommal következetesen meg nem tesszük, addig sopánkodhatunk, az eredmény csak az lesz, hogy az alamizsnamorzsákkal kell a bennünket megillető jogos rész helyett megelégednünk.

Országgyűlés.

A képviselőház az elmúlt hét folyamán alig dolgozott valamit. Mindössze két ülést tartott, amelyen érdemleges tanácskozások folytak le. Jól tudjuk, hogy a magyar parlament előtt nagy halmaz munka áll, ám a kormány még arra is tehetetlen, hogy ha már maga nem dolgozik, legalább a képviselőháznak adjon munkát. A kormányelnök éheltenségenek kell tulajdonitanunk, hogy az óriás költségén fentartott parlament hiába feccsérli az időt, ahelyett, hogy törvényhozói kötelesegeit gyakorolná.

Az október 13-iki ülésén Molnár János kifejtette röviden, hogy az ország egyes vidékein a kisgazdák az elemi csapások következtében, milyen mostoha helyzetbe jutottak. Az állam az inség enyhítésére mindössze annyit tesz, hogy kölesönvetőmagot oszt ki a megszorult kisgazdák között s inséges munkákat teljesített. Ez nem elég. Javaslatot nyújt be, hogy utasítsa a Ház a kormányt, hogy az minél rövidebb idő alatt az inséggel sujtott vidékek segélyezéséről egy törvényjavaslatot nyújtson be.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter állott fel erre és sietett elősorolni mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány az inség enyhítése érdekében már eddig is foganatosított. Ezek a következők: 1. Nagyobb mérvű adóleírás történt; a lelt adók összege eddig több mint 400 ezer forint. 2. A belügyminiszter a rendelkezésére álló alapból mintegy 50 ezer forintot osztott ki az inségesek között. 3. A földmivvelésügyi miniszter az állami birtokok útján vetőmagot osztott ki a gazdák között, még pedig 30 ezer métermázsát kölesön és mintegy ha-

tothézer métermázsát ingyen. 4. Végre 230 ezer forintnyi földmunkát irányoztak elő, a mely munkálatokra külföldi munkásokat nem fognak alkalmazni. A mint más helyen bővebben elmondjuk, mindez, a mit a kormány az inségügyben tesz, alig több a semminél, azonban a többség ezt is megelégedéssel fogadta s leszavazta azt a javaslatot, hogy az országgyűlés törvényhozásilag rendezze az inségügyet.

Az október 14-iki ülésben Bánffy Dezső báró felelt meg Lukács Gyulának arra a kérdésére, hogy miért nem töltötték még be Fiumében a kormányzói állást. A miniszterelnök kijelentette, hogy a fiumei kormányzót még az idén kinevezi. Szólt részletesen a fiumei állapotokról is. A fiumeiek a magyar törvényeket nem akarják elfogadni s az jár az eszükben, hogy tőlünk elszakadjanak. Azonban Fiume közjogilag mégis csak hozzánk tartozik, habár önkormányzati joga van is. A kormánynak tehát kötelessége, hogy a magyar törvényeknek nyomatékot szerezzen Fiumében s erre Bánffy Dezső tett is ígéretet, bár nem olyan formában, a mint azt egy erőlyes kormánytól várni lehetett volna.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház munkarendje. A képviselőház október 20-ikán kezdi tárgyalni a provizóriumról szóló javaslatot. A Ház egymásután tárgyalja le a provizóriumot, indemnitit, és megválasztja a delegációkat. Mind erre a kormány november 10-ig tartaná együtt a képviselőházat. Ekkor kezdődnének Bécsben a delegációnális tárgyalások, úgy hogy a képviselőház egyfolytában szünetet tartana újév utánig, tehát körülbelül két hónapig. A költségvetés csak újév után vétetnék tárgyalás alá. Ez a program csak annyiban szenvedne változást, a mennyiben Ausztriában a provizórium nem menne keresztül, a mi Magyarországon is nagy jelentőségű intézkedésekkel tenne szükségessé. E szerint megvolna a munkarend. Jó későn! Sok idő ment kárba, míg megszületett. Most már aztán az időből kifogyott kormány szokása szerint megint siettetett, gyors tárgyalásokkal fog igyekezni a mulasztást behozni s ennek a felületességnek is csak mi adjuk meg az árát.

Növekedő terhek. Az állam nyugdíjterhei évről-évre jelentékeny arányban emelkednek s annak dacára, hogy a költségvetési törvények mind nagyobb összegeket állapítanak meg a nyugdíjazási szükséglet fedezésére, ezen a ezimen folyvást ismétlődnek a tulkiadások. A mult esztendő folyamán is a költségvetési hitelnél kerek számban százharmincezer forinttal többet fordított a kormány nyugdíjazásokra. Ebből a többletből a legnagyobb rész

— 55.000 forint — a pénzügyi tárczára esik. 35.000 forintra megy a honvédelmi, 31.000-re a vallás- és közoktatási tárcza nyugdíjkiadási többlete. A fennmaradó — aránylag csekély — összeg az állami számvevőszék, a felség személye körüli, a kereskedelmi és a horvát-szlavon minisztériumok között oszlik meg. Ne esudálkozzunk azután ha nő a nép megterhelhetése is. Hiszen tudjuk, hogy a kegyelmes meg méltóságos miniszterek és államtitkárok, ha csak egy évig viselték is hivatalukat, négy-hat ezer forint nyugdíjat raknak zsebre, holott ezek a magas hivatalnokok rendszerint zsiros állásokba szoktak bejutni. Minden egyes kormányválság tehát óriási pénzünkbe kerül, mert egész vagyont tesz az ki, a mi ilyenkor a kis játékaikat eljátszott kegyelmességek nyugdíja czimén államháztartásunkat egyszerre megterheli.

A szikszói mandátum. A Péchy Tamás halála folytán megüresedett szikszói kerületben megtörtént a választás. Heves küzdelem után Darvas Béla kormánypárti, Péchy Tamás veje, győzött a függetlenségi párti Futnoky József ellenében.

A mentelmi jog. A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferencz elnöklésével ülést tartott, melyben Schmidt Gyula jegyző előadta a mentelmi jog fölfüggesztése dolgában a Házhoz érkezett megkereséseket. A bizottság abban állapodott meg, hogy javaslatba hozza a Háznak Pulszky Ágost, Sima Ferencz és Ivánka Oszkár (párbaj vétsége), Serbán Miklós (vadászati kihágás), Papp Elek (becsület-sértés és rágalalmazás) és ugyancsak Sima Ferencz (rágalmazás) mentelmi jogának fölfüggesztését: ellenben a mentelmi jog fölfüggesztésének megtagadását javasolja Festetich Andor grófra (jogtalan elsajátítás), Várossy Gyulára (közegészségellenes kihágás) és Zákó Milán képviselőre nézve (népfölkelői jelentkezés elmulasztása). Megint a bíróság elé kerül tehát néhány hevesvérü párbajozó honatyja.

A függetlenségi párt és a provizórium. A függetlenségi 48-as Kossuth-párt tárgyalta a provizóriumról szóló törvényjavaslatot Kossuth Ferencz elnöklése alatt. Ugy ő, mint Eötvös Károly kifejtették pénzügyi és közjogi aggodalmaikat a javaslat ellen, mire a párt határozatilag kimondta, hogy a pártnak a provizórium törvényjavaslatnak alakja és tartalma ellen olyan súlyos kifogásai vannak, hogy azt sem általánosságban, sem részleteiben el nem fogadja. E helyett azonban határozati javaslatot fog benyújtani, melyben az ugynevezett közösügyeknek az ország teljes függetlensége alapján való rendezését követeli és semmiféle provizóriumba bele nem megy. A képviselőházban Kossuth Ferencz fogja a párt álláspontját kifejteni, ezenkívül többen felszólalnak. Végül a párt elhatározta, hogy a provizórium törvényjavaslat tárgyalására a párt összes tagjait megjelenésre felszólítja.

A kismegyeri szobor.

Győr szomszédságában, a kismegyeri pusztán, e hó 17-én leplezték le azt a szobrot, melyet Ottó főherczeg kezdeményezésére a katonaság és polgárság együttesen emelt az emlékére azoknak a hőslakú magyar nemesi felkelőknek, a kik 1809. június 14-én elesetek a francziák ellen vívott harcban.

Lélekemelő szép ünnep volt ez a szoborleleplezés, a melyen ott voltak *József, Ottó és Frigyes* főherczeg, valamint *Bánffy* Dezső báró miniszterelnök és *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter. És számos küldöttségen kívül nagy ünnepi közönség is, mely kegyelettel adózott az elesett vitézek emlékének.

Ez az emlékszóbor az első Magyarországon, melyet a polgárság és katonaság együttes akarattal emelt. A homlokzati oldalon a következő felirat olvasható:

1809. június 13. és 14-én itt és a közvetlen közelben küzdött ő esász. és kir. fenségeik János és József főherczegek. Frémont, Jellachich, Colloradó, Alvinczy és Mecséry esász. és kir. altábornagyok, Mesko felkelő tábornok és a hősként elesett Hummel alezredes gráci Landwehr-zászlóalj parancsnok vezénylete alatt az osztrák-magyar hadseregnek és a magyar nemesi felkelésnek 39,600 vitéze I. Napoleon esászár francia hadseregének Eugen alkirály vezénylete alatt álló 40,000 harciosa ellen.

Mindkét részről az elesett vitézek száma 3031.

Az ünnepély tábort misével kezdődött, melyet *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát ecelebrált. Erre *Goda* Béla Győrvármegye alispánja a szoborbizottság elnöke, tartotta ünnepi beszédét, melyet így kezdett:

Területre kis, de történelmi emlékekben gazdag vármegyénk több nevezetes hadi ténynek volt színhelye. Ezek közül az ugynevezett kismegyeri vagy esőri csata, mely a napoleoni hadjáratok alatt egyrészt a Buhtarnais Eugen olaszországi alkirály vezérlete alatt álló francia haderő, másrészt pedig a János főherczeg által vezényelt es. és kir. hadsereg, ugy a József főherczeg nádor-ispán által vezényelt magyar nemesi felkelő sereg, valamint a gráci Landwehr-zászlóalj között e helyen 1809. évben június hó 13. és 14-én vívott. Ha történelmi jelentőség tekintetében nem is sorozható ez a nagyobb események közé, mindenesetre egyike volt a legvérengzőbbeknek. A hősi vitézségnek és a haláltmegvető önfeláldozásnak nem egy példáját találjuk e csatában mindkét részről. Csapataink közül a legvitézebbül küzdöttek és a legtöbb veszteséget szenvedték a Panzsa partján felállított Colloredo gyalogezred, ugy a kismegyeri majort védő Saint-Julien gyalogezred két százada, valamint a gráci Landwehr-zászlóalj, mely utóbbiak majd minnyian elesetek.

A gráci Landwehr-zászlóalj hősi alezredese Hummel, midőn a major udvarába betört, a francia gyalogság fegyvereitől kis csapatát egymásután látta elhullani, letépte a zászlót rudjáról és azt maga köré esavarva, küzdött tovább és esett el. E vitéz zászlóaljából csak a most is fennálló magtárban elhelyezett kis csapat maradt életben. Eugen alkirály közbelépése folytán kitünt még az akkor ott huszárok-

nak nevezett jelenleg pedig Radeckzy tábornagy nevét viselő 5. számú huszárezrednek két százada, valamint több magyar nemes felkelő század Garamb ezredes vezénylete alatt. 88 éve annak, hogy ezen reánk nézve ugyan elveszett csata vívott és már is feledékenységre ment a haza és trón védelmében itt elvérzett hősök vitéz küzdelmének emléke.

Majd köszönetet mondva Ottó főherczegnek azért, hogy e szobor felállítását kezdeményezte, így végezte:

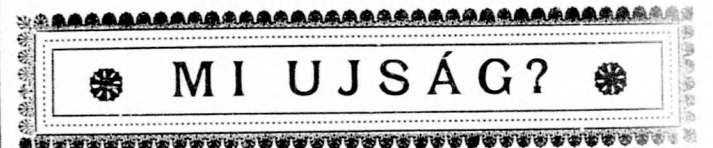
Adja a Mindenható, hogy a nemzet és trón közötti együttérzés soha meg ne szakadjon. Legyen e szobor ezen szívünk mélyéből fakadó érzelmünknek és óhajitásainknak is megörökítése. Éljen a király!

Zugó éljenzés után *Ottó* főherczeg magyarul így válaszolt:

Különös örömemre szolgál, hogy egyesült erővel sikerült e helyen azok emlékét megörökítenünk, kik itt e hősi halált találták s szívem mélyéből köszönetet mondok mindazoknak, kik ezen emlékoszlop létrejöttét előmozdították. *Fogadják* újból a hála és kegyelet ezen oltára előtt, hogy mindenkor készek vagyunk életünket és vérünket áldozni a trónért és hazáért! És most hulljon le a lepel.

Harsogó éljenkiáltás közben hullott le a lepel a szoborról. A megáldást *Fehér* Ipoly főapát végezte, mire a koszorukat helyezték a talapzatra. Koszorukat tettek: Győr város, Győrmegye, a benczés gimnáziumi főrealiskola ifjúsága, valamint a katonai helyőrség tisztikara.

Gróf *Laszberg* Rudolf főispán szoborbizottsági elnök záróbeszéde rekesztette be az ünnepélyt, mely után a katonaság díszelvonulása következett.

A főváros köszönete. Budapest székes főváros e hó 19-én fejezte ki hódoló köszönetét a trón előtt Ő felsége azon nemeslelkű határozatáért, melylyel a tiz szobor felállítását elrendelte. A főváros nagy számú és díszes küldöttsége élén *Márkus* József polgármester köszönte meg a királyi ajándékot, mire Ő felsége a következő beszédet intézte a küldöttséghez.

„Különös örömemre szolgál, hogy a nemzet megértette azon atyai szándékaimat, melyek múlt hó huszonötödikén kelt kéziratomban kibocsátásommal vezettek s újabb becses bizonyosságát látom ebben annak, hogy a nemzet velem együttérez.

Magyar székes-fővárosom közönségének köszönetét és hű ragaszkodása biztosítását igen szívesen fogadom s meg vagyok győződve, hogy önök a haza boldogságának elérésére egész odaadással közreműködni fognak.

Biztosítom önöket, hogy kedvelt magyar székes-fővárosom érdekeinek előmozdítását szívemen hordom. Vigyék meg polgártársaiknak szívélyes üdvözetemet."

Pereczekig tartó éljenzés követte a király beszédét, a ki az éljenzés alatt szívélyesen üdözölve a küldöttséget, hagyta el a kihallgatási termet.

A kolozsvári vértanuk emlékünnepe. Hazafias kegyelettel, ülte meg Kolozsvár közönsége a kolozsvári vértanuk, *Tamás András és társa* halálának évfordulóját, október 17-ét. Óriási közönség zárandokolt e napon *Szamosfalvára*, a hol emlékbeszéd kíséretében gyönyörű koszorút helyeztek a vértanuk mult évben felállított emléksobrára.

Munkácsy Mihály nagybeteg. Munkácsy Mihály állapota a legutóbbi napokban vigasztalanul rosszra fordult. A mesteren, a ki eddig tompa kábultságban, szótlánul töltötte el napjait, heves dühöngési roham vett erőt és orvosai, a kik folyton mellette vannak, alig tudták megfékezni. Már a legrosszabtól lehet tartani.

Csupa dicsőség volt a pályafutása, hozzá fogható fényben nem ragyogott még magyar művész soha. Most véget ér merész és tüneményes pályája. Tehetetlen élőhalottá lett az erőtől duzzadó ember, a kít a téboly szörnyü betegsége emészt anélkül, hogy emberi tudomány segíthetne rajta. Az orvosi tudomány leszámolt vele, most már csak az isteni irgalomból remélhetünk részére segítséget.

Jókai emlék Komáromban. Mintegy 16 éve, hogy a család kegyelete a híres Jókai-féle családi házat, a melyben Jókai Mór nevelkedett, a születési ház megjelölésével egyidejűleg emléktáblával jelölte meg. E családi ház az ottani Deák Ferencz-utca rendezésével most végkép eltűnt s a régi tábla sem lévén tovább használható, ujjal eserélték azt föl, mely immár ott diszeleg az új, emeletes Jókai-ház sarkai erkélye alatt az alábbi szöveggel:

E HELYEN ÁLLT CSALÁDI HÁZBAN
NÖVEKEDETT SZÜLEINÉL

JÓKAI MÓR

1826—1841-ig.

Az utókor, mely keresni fogja azt a házat, hol Jókai az első oktatásokat nyerte, nem fogja ugyan már az eredeti hajlékot találni, de legalább kegyelettel nézheti azt a helyet, melyen egykor a kis földszinti lakóház állott.

Egy püspök a munkáskérdésről. *Dessauffy* csanádi püspök a minap, hogy egy munkásegylet lobogójának fölszentelése alkalmából Makón járt, megragadta az alkalmat, hogy a szociálizmusról nyilatkozzék. A vallás szempontjából fogta fel elsőbben is a kérdést. Kimutatta, hogy a szociálizmus merőben ellentétes alapon nyugszik a szeretet tanával. Szeretet nélkül nem alakulhatnak államok, a gyűlölködés szétviszi az embereket és áthidalhatatlan távolságokat teremt. Elítéli a nemzetközi szocia-

lizmust, és mély szomorúsággal emlékszik meg azokról az anyákról, a kik a munkásgyűléseken tesznek fogadalmat arról, hogy ha a dolgok nem változnak úgy, a mint óhajtják, gyermekeiket nem tanítják meg hazaszeretetre, sőt elfojtják bennük. A püspök hazaszeretetre inti a munkásokat.

Királyleány pántlikája. Gödöllőn érdekes esetről beszélnek mostanában. A király vejével, Lipót bajor királyi herceggel már kora hajnalban elindult szarvaseserkészetre. Az erdőben egy öreg anyóka gombát és rőzsét szedegetett s mikor az egyik kerülővel összetalálkozott, egy halványkék szalagot mutogatott neki, a melyet leánya, a ki már meghalt, husz évvel ezelőtt *Gizella* főhercegnőtől kapott. Most Lipót hercegnek akarja átnyújtani a régi szalagot: mert a selyemszalag meghalt lányának szerencsét hozott házasságában s így akarja, hogy az áldott jólelkü *Gizella* királyleány „kisebbik leánya” is, akiről ők Gödöllőn azt tudják, hogy „szegény ember” felesége szintén, boldog és szerencsés legyen házasesetében a kék szalag révén. Lipót királyi herceg tegnap az uradalom másik oldalán eserkészett s így nem találkozhatott az anyókéval.

Magyar cigányok a berlini udvari operában. I. Vilmos német császárnak budapesti tartózkodása alatt az udvari ebéd alkalmával tudvalevőleg *Berkes* és *Radics* bandája játszott régi magyar dalokat. A magyar zene annyira megnyerte a császár tetszését, hogy kívánságára a berlini udvari opera intendánsa Budapestre utazott és érintkezésbe lépett a két cigánybanda vezetőivel. Az intendáns két-két napra fogadta fel a bandát és pedig olyformán, hogy az egyik banda két napig játszik a berlini udvari operában a nyílt színpadon s azután a másik banda lép fel. Mindkét cigánybanda ugyanazon nótákat fogja eljátszani, melyeket a budapesti udvari ebéd alkalmával. A két banda négy fellépésért 6000 márka tiszteletdíjat kap.

Egy beteg ember rémtette. Tornyán, Csanád és Aradmegye határszéli községében borzalmas dráma történt a minap. Egy *Lipták János* nevű gazda, a ki napok óta tifuszban feküdt, rohamában megölte a két gyermekét s magát is elemésztette. Magára maradt néhány perezig s ez alatt kihurezolta az udvarra két kis gyermekét s a kutba dobta őket, azután maga is utánuk ugrott. Mind a hárman odavesztek.

Mulatozó királyok. Milán király nem régiben visszatért a régi szerelméhez, Páris városához néhány napra. Otthagytta az unalmas és tulságosan egyhangu Bécsset s átrándult Párisba. Ezuttal azonban gondos apához illendően járt el s úgy mondják, hogy csak azért ment Párisba, hogy a tapasztalatlan kis fia, *Sándor* király, ne bolyogjon egyedül a nagy város rejtelmében. A párisi látogatás után apa és fiu észrevehetőleg felfrissülve érkezett vissza Bécsbe. A pályaházban a szerb követség várt rájuk s az urakkal szívélyesen beszélgetett el egy

negyedórásakat mind a két király. Különösen a fiatal király van jó színben. A két király már újra otthagya az osztrák fővárost és haza mennek Belgrádba egy kis köménymaglevesre a párisi kaviár után.

Szerencsétlenség a tengeren. Az *Arvid* nevű svéd hajó harmincz év óta járta a tengereket. A minap Goolból szénrakománnyal indult el Lübeck felé, de utközben megsérült és süllyedni kezdett. A legénység éjjel nappal dolgozott, hogy kiszivattyuza a vizet a hajóból, de minden fáradozásuk hiábavaló volt. A kapitány, a míg a legénység kétségbeesetten dolgozott, ezellájában nyugodtan pálinkázott. A matrózokban az a hit támadt, hogy a kapitány el akarja sülyeszteni a hajót. A kikötőben ugyanis táviratot kapott, a melyben tudatták vele, hogy egyetlen fia meghalt, s akkor ő így kiáltott fel:

— No, akkor utoljára teszi meg a hajóm az utat.

A kapitány teljesen megrészegedett és képtelen volt a hajót vezetni. A veszély egyre nőtt. Heten voltak a fődélzetben. A részeg kapitány pálinkás üveggel a kezében odaált az emberei elé, kiszórta a zsebéből a pénzt s miután a halálra köszöntve még egyszer ivott, a tengerbe ugrott és oda veszett a hullámokba. A hajóról, a melyet már nem lehetett megmenteni az elsüllyedéstől, uszva akartak megmenekülni a matrózok. Négyen elvesztek a többieknek azonban sikerült óriási küzködéssel megmenekülni.

Vilmos császár ajándéka. II. Vilmos német császár a Kassán állomásozó 34-ik Prinz Preuss ezred tisztü kaszinója részére 333 pár kina-ezüst evőeszközt ajándékozott. A tisztikar nagy örömmel fogadta a fejedelmi ajándékot s minden darabját Vilmos császár ezimerével látta el. Az új evőeszközt folyó hó 17-én használták először, a mikor Boszniában tartózkodott zászlóalj Kassára visszaérkezett. A tisztikar megfestette valamennyi ezredesének arczképét, többek között a vitézségéről híres *Dobos* ezredesét is, kit ő felsége az ezrednek bécsi tartózkodása, „execzir maiszter-nek nevezett el s nagy ünnepek közt ennek is vasárnap volt a leleplezése.

Sok a csókból is megárt. Egy kis német városban a multkor fogadott egy igen szerelmes vőlegény, hogy tíz óra alatt tizezerszer csókolja meg a menyaszonyát. A leánykának tetszett az eszme és nyilvánosan meg is kezdték a csókolozást. Föltétlenül azt kötötte ki magának a fiatal ember, hogy minden félórában pihenhet egy kissé. Az első órában kétezer csókot váltottak, a másodikban ezret, a harmadikban már csak hétszázötvenet, és aztán többet egyet sem. Mivel az élénk ifju ajkögöresöt kapott és elájult, az összecsókolott menyasszony pedig még aznap este ideglázban betegedett meg. És minthogy néhány hétig sinylették a „sok ezer“ csókot, az esküvőjüket el kellett halasztani, a mi kellemetlen dolog, különösen annyi csók után . . .

Halálos baleset. Budapesten, a Magdolna- és Lujza-utca sarkán folyó építkezésnél a minap halálos baleset történt. Két munkás egy ötven méter-mázsás követ húzott föl esigán a földszintről a harmadik emeletre. Mikor az óriási kővel az első emelet magasságáig értek, a kötél elszakadt s a súlyos kő lezuhant. Az egyik munkás, *Balla György* napszámos, szerencsétlenségére éppen ott állott a esiga alatt s a lezuhant kő teljesen összezúzta, egy másik munkásnak, *Nadvary* Ferencz napszámosnak pedig a karját törte.

A munkás és szeretője. *Herzendorfer* István fűtőlegényt elhagyta a szeretője, *Baumann* Anna varróleány, a kivel már hónapok óta együtt élt. A fiatal ember három hét óta hiába kérlelte a leányt, hogy térjen vissza hozzá, ez mindannyiszor elutasította magától. A minap is elment a szeretője lakására s újból kérte, béküljön ki vele. A leány azonban ezuttal is tagadó választ adott. Ez a viselkedése annyira felizgatta *Herzendorfert*, hogy revolvert rántott s rálőtt a leányra. A golyó *Baumann Annának* karját érte és felső karesontját teljesen összetörte. A szerelmes legényt a ház népe fegyverezte le s átadta egy rendőrnek. Nem tagadja tettét, sőt azt mondja, hogy elhatározott szándéka volt megölni a leányt.

A makói ember baja. A makói rendőrséghez beállított a minap egy polgárember s miután az összes személyzetnek „mindközönségesen“ kedves egészségére kívánta az éjszakai nyugodalmat, imígyen kezdett szólni:

— Baj van, kéröm!

Egy szó nélkül elhitték neki, hogy baja van.

— Mert hogy elmönt az asszony — folytatta a polgár.

— Majd visszajön — vélte a rendőrség.

— Nem tudom biz én — kételkedett a polgár.

— Mert már 13 esztendeje, mög valahány hónapja, hogy elmönt.

— Az ördögöt? — csodálkozott a rendőrség. — Hová ment az asszony?

— Gyertyáért a sarki boltba. Aztán azóta nem jött vissza, aztán azóta sötétbe vagyok.

— Hát miért nem gyujtott lámpát?

— Ej — kedvetlenkedett a polgár — hiszön nem úgy értöm. Hanem az eránt vagyok sötétbe, hogy éle, hal-e az asszony, mert hogy szerelmék megházasodni.

A rendőrségnél nagyot nevettek ennek az állapotnak, a polgár pedig méltatlankodva hagyta el a hivatalt:

— Hiszön könnyü maguknak, vagy van szükségük vagy nincs — de én azt sem tudom, van-e, nincs-e?

A leggazdagabb eladóleány. New-Yokban ezidőszereint *Goelet* May kisasszony, *Goelet* Ogden 19 éves leánya. Saját vagyona körülbelül ötven millió korona, és ehez járul még az apai jussa.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A baromfi két gyakori és veszedelmes betegsége.

Házi szárnyasaink tudvalevőleg igen sokféle betegséggel vannak alávetve, melyek közül egyik-másik járványszerűleg is felszokott lépni s ekkor nagy pusztítást okoz a baromfiak között. Ez alkalommal különösen két oly betegségről akarunk szólni, a mely elég gyakori és veszedelmes, s rámutatunk arra is, hogy e betegségek miként gyógyíthatók sikeresen. E két betegség a *míttha* és a *tyukkolera*, a melyek a legtöbb esetben járványszerűleg lépnek fel s épp ezért nagyon veszedelmesek. Vegyük e két betegséget sorba.

A *míttha*. Ebben a betegségben főleg a külföldi tyukfajták szenvednek, s ezért nagyon ajánlatos idegen tyukféleségek vásárlása esetén alaposan megvizsgálni a baromfit, nem e szenved ebben a betegségben. A betegséget a következő jelekről ismerhetjük fel:

A beteg állat gubbaszt, szomorúnak látszik, gyakran rázza fejét, lábával kaparja azt, akár csak viszketne neki. Eközben nyálkával eldugult orrán át trüszszent egyet egyet. A baromfi orrlyukaiból, melynek nyákhártyája félreismeretlenül gyuladást mutat, zöldes, többé-kevésbé bűdös ritka genny folyik. Később a lélekzés szinte meg lesz akadályozva s így a be- és kilélegzés hörgéssel jár. A szemhéjak meggyuladnak, sőt a gyuladás a szemre magára is kiterjed, minek folytán a beteg állat tekintete homályos, tévedező.

A nyálka később a gégén keresztül lehuzódik a begybe s felpuffasztja azt. A esőr nyákhártyája elhullaványul, taraja mintha szürke penészszel vonódnék be s az állat szájából elkezd folyni a nyálka, melyet egy méternyire is elfoésesent magától, midőn trüszszentve rázza meg a fejét. Az étvágy gyengül, később egészen elmarad. Az állat kimerülve, tollait felborzolva, szárnyait leeresztve, végelgyengülésben elpusztul. Hazai tyukfajtánk ritka esetben kapja meg e betegséget. Ha megkapja is, egy-két hétig erősen trüszszög, de többnyire kigyógyul maga magától.

Ellenben többnyire elpusztulnak e bajtól a külföldi fajták. Hullanak tőle, mint őszzel a légy.

A baj beüt, ha a tyukok ólja egészségtelen, hideg és nedves, ha az állatokat a hetes hideg esők érik tavasszal vagy nyáron, de a leghatásosabb terjesztője e bajnak a *ragályozás*, úgy hogy egyik állat a másikatól kapja meg e betegséget. A betegséget nemcsak a tyukok kapják meg, átmege az ludra, kaesára, sőt még a postagalambra is. Mihelyt a gazdaasszony a bajt észreveszi, rögtön siessen tyukoját rendbehozni, s a betegnek látszókat nyomtan különítse el az egészségesektől. Tegye őket oly helyre, mely száraz s melynek hőmérséklete a küllevegőnél valamivel magasabb. Adjon nekik tápláló és erősítő eledelt. Ha kezdetben így járunk el, legtöbb esetben elejét vesszük a komolyabb bajnak. A betegedés fellépténél a tyukolat okvetlenül fertőtleníteni kell, de igen alaposan ám, s az etető vályuk,

itató edények, ülőrudak, és szóval az egész berendezés, melylyel a baromfi érintkezett, alaposan fertőtlenítenendő. A trágya tisztára legyen kitararítva s a helyiség talaja, fala, a ketreczek oldala 2%-os karbols vagy kénsavas vízzel alaposan mosassék meg.

Igen jó eredménnyel adagolható a következő szerekből készített orvosság, mely minden gyógytárban megcsináltatható. Végy: Felkénsavas natriumot 5 dekát. Szalicilsavas natront 5 dekát. Tarnicson porrá törve 20 dekát. Gyömbérport 20 dekát. Vasgáliczot 10 dekát.

E szerek egymással összekeverendők s oly arányban adagolandó, hogy egy kávéskanálnyit 15 tyukra számítunk, melyet vízzel hígított buzakorpa közé keverve adunk a baromfinak.

Aki szeret bibelődni, az zöldséget apríthat tészta közé s abba dagaszthatja számukra az orvosságot. A szert vagy két hónapig tanácsos így naponta adagolni. Az állatok itatóvizébe vasgáliczot tenni sohase mulasztjuk el (1 liter vízre 2 grammot számítván).

A másik veszedelmes betegsége a baromfinak a *cholera*. Ez a baj nemcsak azért veszedelmes, mert rengeteg pusztítást visz véghez a baromfiállományban, de azért is, mert az ily baromfi husát elfogyasztva, az ember is könnyen veszedelmes betegséget kaphat. E bajt, sajnos, minden gazdaszszony eléggé ismeri. Az e betegség által meglepett baromfiak hirtelen rosszul lesznek, egy párszor megfordulnak magok körül s néhány óra mulva hőrögve a földhöz verik magukat; evvel végük is van! Itt nincs segítség! A betegség lefolyása tehát oly gyors, hogy a betegek gyógykezeléséhez fogni épenséggel nem érdemes. Hanem a még megmen betegedetteket igyekezzünk megmenteni. Fogdossuk össze az egészségeseknek látszó baromfiakat, mossuk meg esőrüket s lábaikat oly vízben, melybe 2 gramm kénsavat adunk literenkint s ezután irgalom nélkül oly elzárt helyiségbe tereljük azokat, honnan a fertőzött helyre vissza nem jöhetnek. Ezután fogjunk hozzá a baromfiudvar fertőtlenítéséhez. Szedjük össze a baromfiürüléket a legtisztábban mint csak lehet. Az udvar talajának felületét egy centiméterre megsaraboljuk s a kotradékot eltávolítjuk. Az ólak falát, a ketreczek ülőrudjait, az ól padlóját, egyszóval az állatok tartózkodási helyének minden látható tárgyát megsuroljuk oly kénsavas oldattal, melyhez 1 liter vízre 10 gramm jegezes, kénsavval keverünk. Végre csakis egy hónap letelte után bocsaítható vissza a baromfi az így fertőtlenített helyre.

A kiköltöztetett, vagyis a betegekkel érintkezett baromfit a 30 nap alatt lágy eledelen tartjuk, mely álljon kenyér, vágott hus, korpa, árpa vagy kukoriczaliszt keverékéből, melybe fejenként egy-egy csipetnyit adunk az alábbi orvosságból, melynek összetétele: Sárga tárnicspor 30 deka. Kinahéjpor 10 deka. Gyömbérpor 20 deka. Vasgálicz 5 deka. Bármelyik gyógyszertárban kapható körülbelül 1 frtért.

Főleg meleg napokon ne feledjük el az itatóvizet nagyon sűrűn felfrissíteni, melybe előzőleg öt gramm vasgáliczot vagy ennek hiányában két gramm kénsavat adagoljunk literenként. Mostanában már kezdik a baromfiakat a cholera ellen beoijtani, s mint mondják igen jó eredménnyel; ilyen ojtó anyag kapható a Pasteur-féle intézetben, Buda-

pesten. A beajtást két ízben kell megtenni; az első beajtás a jobb szárny, a második a balszárny végében történik. Ezt az eljárást nálunk még csak szórványosan alkalmazzák, de a külföldön már széltében használják.

Gondozzuk rétjeinket.

Általánosan elterjedt nézet az, hogy a rétek nem igényelnek különösebb gondozást, azért ha a termést lekaszáljuk, nő azután a fű magától is.

Hogy ez mennyire téves felfogás, az nem szorul bővebb bizonyítgatásra, elég, ha egy jól gondozott rét természetét mennyiségileg és minőségileg összehasonlítunk egy gondozatlan elvadult rét természetével, s mindjárt észre fogjuk vehetni, hogy az bizony szükséges és kifizető is a rétek gondozása. Igen alkalmas erre a késői időszak, a mikor legjobban is rá érünk, hogy a rétekről a bokrokat, harasztokat és a fölösleges fákat stb. kiirtsuk, mert az általuk elfoglalt téren és e körül árnyékukkal, valamint a föld nedvességének és más tápanyagjának felszívásával csak a fű növést akadályozzák s azonkívül buvóhelyül szolgálnak ott; akadályozzák a szénagyűjtést; a gépek használatát, valamint a víz levezetését is.

Igen hasznos dolog az is, ha a réteket a kövektől megtisztítjuk, kivéve az igen apró köveket, melyek szétmállásuk által a rétnak hasznára válnak azért, hogy ásványi tápláló anyaggal látják el.

Télen és kora tavasszal a trágyalét is ki kell a rétekre hordani, mert a nyáron, kivált forró, száraz napokon, legrosszabul hat. Hamu, komposzt, esontliszt stb. kihordásának ideje szintén most van, mert e trágyanemeknek csak úgy lesz meg a kívánt hatásuk, ha elég idejük van arra, hogy a nedvességgel jól a földbe szívároghassanak.

Moesaras és nagyon vízenyős rétekre homokot hordhatunk, a mely munkát télen kell végeznünk, midőn a többi mezei munkának szünetelése mellett a gazdának több szabad ideje van, mint nyáron.

A rétek téli öntözésénél igen nagy óvatossággal kell eljárni, mert semmi sem árt a fűnek annyira, mint az, hogy ha a talajban jégréteg képződik, a rétet tehát csak akkor szabad hóvízzel öntözni, hogy ha a fagy egészen elmúlt. Olyan réteken, ahol az öntözés kis árkok segítségével történik, arra kell figyelni, hogy a víz egyenlően foly-e minden-hová; ha nem, úgy segítünk rajta, hogy árkokat áthelyezzük, vagy más árkokat is húzunk. Mohos réteken a téli öntözés azért igen ezélszerű, mert az átázott moh megfeketedik s így könnyen eltávolítható.

A házi fagomba kiirtása. Kitünő szer a házi fagomba kiirtására a petróleum; a fát, mely alatt a gomba tenyészik, teljesen átjárta és így a gombát is kipusztítja. Néha e gomba annyira terjed, hogy a padlózatot egészen fölemeli, és elrontja. Ha a falon mutatkozik, akkor is petróleummal kezelendő, a mutatkozó gomba megfeketedik és később leválik a falról.

Régi tejfölből, hogy készíthetni izletes vaját. Kisebb gazdaságban gyakran megesik, hogy csak néhány hét alatt gyűl össze annyi tejföl, a mennyi a köpüléshez szükséges, minek következtében a vaj kellemetlen, kesernyés ízű szokott lenni. Ennek teljesen elejét lehet venni az által, hogy a tejfölből időről-időre egy kevés sót teszünk, körülbelül 30—40 grammot egy literbe. Ez által a vaj nemcsak kellemes ízűvé, de tömörebbé, keményebbé is válik. A tejföl megsózása a köpülést is könnyebbé teszi.

A baromfitrágya. A baromfiak és galambok főleg gabonával, az előbbieknél azonban még rovarokkal és hussal is táplálkoznak, trágyájuk egyike a legkövetkezőnek, mely igen gyorsan hat, miért is polánka, káposzta, kender és len megtrágyázására kiválóan alkalmas, főleg nedves, hideg talajokon, ha ott poralakban hintetik szét. A baromfitrágya kitünő volta miatt megérdemelné, hogy összegyűjtésére nagyobb gond fordítottassék. Nevezetesen a galamb- és tyukházak talaját apró szalmával kell behinteni, miáltal a trágya nemcsak minőségben nyer, hanem mennyiségben is gyarapszik. A ludak és kaesák ganója kevesebb trágyaértékkel bír s csupán egyéb trágyával keverve használható.

Börszijjat puhán tartani. A börszijjat és börtárgyat, melyet gyakran használunk, puhán tarthatjuk és vízmentessé tehetjük a következő eljárással: 20 rész olvasztott faggyúhoz 3 rész gyantát adunk és jól megkeverjük. Más edényben 70 rész tiszta eső- vagy folyó vizet 7 rész mosószappannal fölforraltunk és a faggyúhoz keverve, az egészet együtt még egyszer fölforraltuk és ebbe áztatjuk, vagy ezzel áztatásig bekengetjük a börtárgyokat és szijjakat.

Penészes kenyér hatása az állatokra. A penészes kenyeret rendszeren a baromfival szokták megéltetni, a mi olyan hiba, mely sokszor nagyon is megfojusztja magát. Ha meg is eszi a házi baromfi a penészes kenyeret, határozottan veszélyes, mert megfertőtleníti, mely kólikát, hasmenést és a hasótestrésznek fellövődését idézi elő, minek folytán az illető állatok legtöbbször elpusztulnak. Ugyan ilyen hatásuk van a penészes pogácsáknak is a háziállatokra. A penészes kenyeret tehát, hogy meg ne ártson, főzzük meg s úgy adjuk a származóknak.

A reggeli.

* MULATTATÓ. *

A nyiri bieskások közt.

— Irta: Buday Barna. —

A Baesó-telep. (Folytatás.)

Már harmadik napja folyt a korhelykedés a Baesó-telepen. A léki pap, a jegyző, meg a tanító, a kiket mindjárt másodnap berendelték tartalék gyanánt, rögtön kezdetben tönkre mentek. Azokat Baesó Tamás furikon szállíttatta haza.

Hanem a társaság magva rendületlenül tartotta a helyét. Ugy a hegyaljaiak, mint a nyiriek meggyőződtek, hogy kemény ellenféllel állanak szemben.

„Csak ezeket kibőjtöljük baj nélkül — mondogatta Joób Pista — a többivel gyermekjáték lesz elbánni.“

Csak hogy itt előbb még kemény mulatság várokozott rájuk.

Harmadnap este Rédey Gyula egy négy tagu cigánybandát kerített valahonnan. Ami nagy gondolat volt tőle, mert cigány nélkül nem lehet táncolni, holott a tánc kitűnően hat a bevett nagy bormassza elpárologtatására.

A Baesó fiuk viszont ahhoz a fogáshoz nyultak, hogy poharak helyett a bivalyszarvakat vették elő. . . . „Mivel öregapáink is kürtjeikből ivának“ — mondá a taeskö.

„Hát most, aki ki nem hörpenti egyszerre, annak a kezében kell tartogatnia ezt a bárdolatlan eszközt? — aggodalmaskodott Joób Elemérke.

„Dehogyan kell ezizám. Ha nem tudsz vele megbirkózni, majd behívjuk segítségül valamelyik öreg béresasszonyt, ezizám.“

Joób Elemérke önérvényesen vágott vissza.

„Csak azért kérdeztem, mert mifelénk ilyen gyűszűkből a escesemő-babákat szokták itatni.“

Ki is hörpintett vagy hármat egymásután vitézül; csak a hátán futott végig valami borzongás. Amire a taeskö, baljóslatu kárörömmel ennyit jegyzett meg.

„Ugy látszik ma esemény készül.“

Még alig jöttek fel a csillagok, mikor Joób Laczi (a legszelidebb Joób) meg tette az első esuklást.

A Baesók összekacsintottak.

(„Ugatnak már a hatál kutyái.“)

„Tudjátok-e mit, ezimborák? — szólt ekkor Baesó Tamás. Tartsunk egy kis szünetet s az alatt jerünk a lovagterembe ujjászületni.“

Szivesen kaptak a szüneten, kivéve Rédey Gyurkát. Ez az első percztől kezdve, a mint a cigány ráhuzta, neki tehenkedett az asztalnak, könyökére támasztotta a fejét, az egekbe nézett,

azután bele kezdett valami bus nótába s estétől reggelig ordított egymagában; semmiféle földi hatalom nem zökkenthette ki ebből a méla hangulatból.

Az a lovagterem csakugyan az ujjászületés színhelye volt. Volt abban gyürü és karos hinta, puha anyagból készült döngölő eszközök, a melyekkel a hintázók hátára ütéseket mértek, hogy mozgásba jöjjenek. Volt nyujtó, melyen furfangos kötélekkel olyan biztosan meg lehetett erősíteni a tornászt, hogy az koczkázat nélkül foroghatott. (Ha ugyan forgatták.)

Egy óriási pörgettyű, a melynek a közepében egy ember kényelmes ülőhelyet talált; azután különböző erőművi eszközök, boksoló kesztyűk, vánkossal végződő hosszú dárdák, ha netalán az ifjuságnak duhajkodó kedve támadna.

Joób Elemérke egyenesen a karos hintába ült bele. Szegénykének nagy szüksége volt már az ujjászületésre.

„Hajts!“

A taeskö nagyot ütött a döngölővel, mire a hinta mozgásba jött s a rajta ülő egyszerre elvesztette maga elől a világot.

„Állíts meg, végem van.“

„Mindjárt meggyógyulsz“ — bizonykodott a taeskö és serényen működtette a döngölőt.

Rédey Laczi ez alatt a nyujtóhoz erősítette magát s elhatározta, hogy óriási félkörben fog forogni. Rövidesen diadalittas kiáltás hallatszott a nyujtóról.

„Ide nézzetek, ezt tegyétek meg!“

Rédey Laczi ott függött a nyujtón, fejjel lefelé, irgalmatlanul hozzá kötözve. Forgásról természetesen szó sem volt, de ő szentül hitte, hogy pokoli gyorsasággal forog.

„De most már fogjatok meg, — könyörgött az atléta, — mert nem tudom abba hagyni a forgást.“

„Majd megunod“ — volt a Baesó Tamás válasza.

A társaság harsány kacagással üdvözölte a bolond tréfát, de a mulatságot egyszerre egy kétségbeeset, rikoltó hang zavarta meg.

„Megállj!“

Erre már le kellett szállítani a hintáról Joób Elemérkét, a ki aztán halálra sápadtan támolgott ki a lovagteremből.

„A szabadlevegőn majd magához jön“ — mondta a taeskö. Joób Pista mégis csak jónak látta az öcs után nézni.

Szép, szelid őszi este volt. A csillagok mintha szemrehányólag tekintettek volna le Joób Elemérkére, a ki egy fához kapaszkodva vizsgálta a földet s mozgulatai kétséget kizáróan elárulták bátya előtt a történetet. Ez közeledett felé, csak hogy e pillanatban legalább egy féltuezat, óriási komondor rontott rá.

Joób Pista megrettent, mert ezek a bestiák darabokra téphetnék a nélkül, hogy csak védekezhetett volna is.

„Hajolj a fához” — hangzott a szomszédból s Joób Pista ösztönszerűleg követte a tanácsot. Neki dőlt a fának, éppen úgy, mint az ösíkéje. A komondorok hangulata abban a pillanatban megváltozott; hízelt farkesóválással szimatolták körül; villogó szemeikből kinézett a reményteljes várakozás.

„Ez aztán kiünő kutya-észjárás — elmélkedett Joób Pista. Tudják, hogy a ki részeg, az ennek a háznak csak barátja lehet.”

A dolog csakugyan úgy állott. A Baesóék kutyái annyira megszokták a berugott embert, hogy a kit a részegség bizonyos félreismerhetlen állapotában találtak, azt nem bántották, sőt jó ismerős módjára, hízelt körűl esaholták. (Mert a derék állatok szívesen kihasználták ennek az állapotnak a következményeit.)

„Beteg vagyok — nyögött Elemérke a fa mellől — meg fogok halni.”

A bátya boszus szemrehányással fordult felé. „Van benned egy kis szív, hogy így szégyenbe hagysz.”

„Ugy is megfog az én szívem repedni, — nyöszörgött az öcs, mire Joób Pista visszament a lovagterembe.

„Te, az Elemér öcsém meghült, — szólt Baesó Tamáshoz. Jó volna szegényt hazaküldeni.”

„Hazaküldeni betegen! Hát vadállatnak nézel te engemet. Sőt ellenkezőleg, el nem bocsátjuk innen, míg meg nem gyógyul. Mindjárt lehivatok

három ügyes kenő asszonyt, a kik rebarbarát főznek az öcsédnek, illatos olajjal kenik be, melegített tányérokkal borogatják. Ne vessen rám a kedves anyátok, hogy én mindent meg nem teszek.”

Ki lehetett látni a Tamás szeméből, hogy meg teszi, a mit mondott. Már pedig ez országos csufság lett volna. Vén asszonyokkal ápolgatni egy Joób fiut!

Joób Pista kétségbeesetten kereste fel ismét az ösíkéjét. Ez a brugós keblen aludt már, a kit rimánkodásával magához esalt. Petrunak hívták a cigányt.

Pistának hirtelen egy öltete támadt.

„Te Petru, elbirnád ezt az urat a faluig.”

„El én a szomszéd faluig is.”

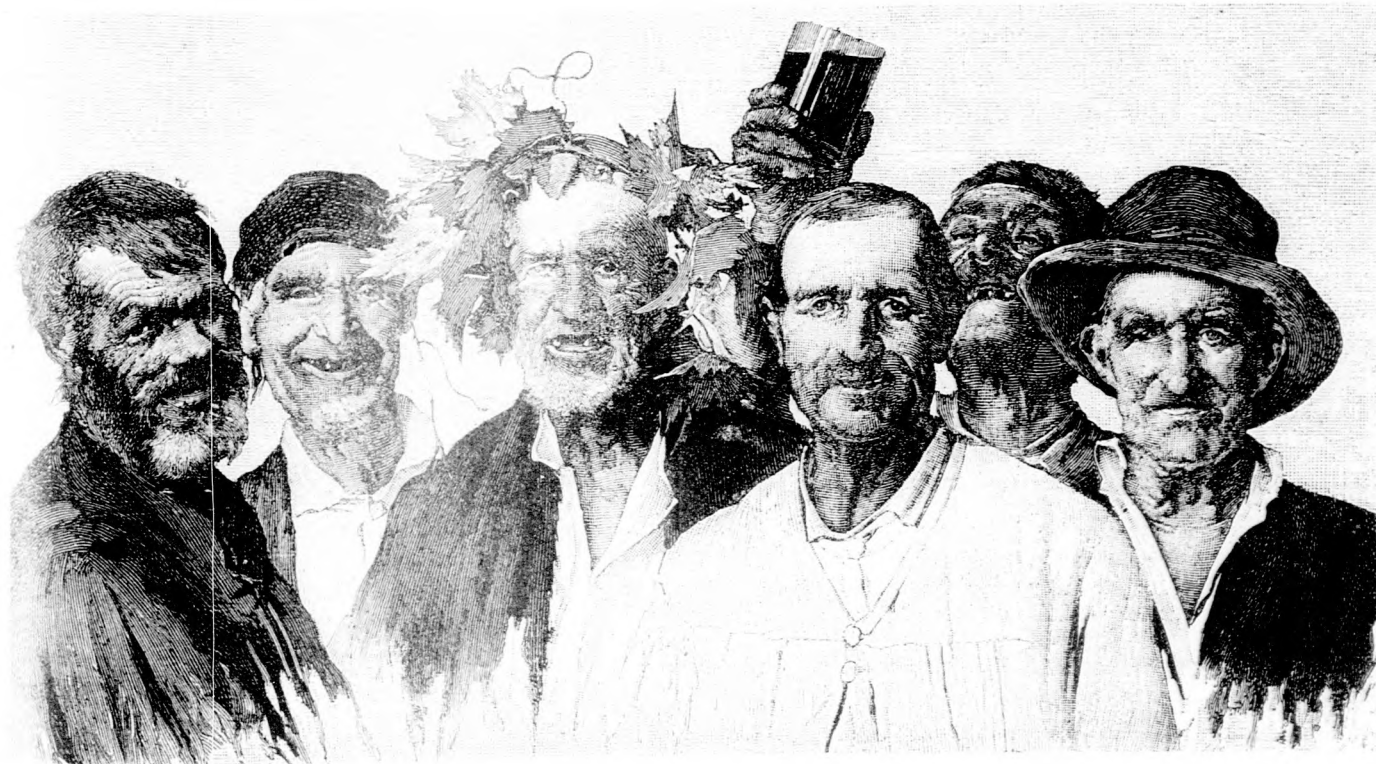
„Hát akkor kapd a válladra s aztán iszkolj. A faluban forspontot fogadsz, az urfit magad mellé ülteted s Zágolyig meg sem álltok.”

A cigány kevés szóból is értett. A hátára kapta Joób Elemérkét s hamarosan eltűnt vele.

Falusi szokás szerint a kapu előtt ült a Rác familia, a mikor a cigány az ut másik felén tovább igyekezett szállítani különös terhét.

„Hé megállj! Ki vagy, mit viszel!” — riadtak rá, mire a cigány iramodásnak eredt. Mikor azonban látta, hogy kegyetlen szándékkal utána loholnak, rövid habozás után gondosan letette az utra a terhét, (az még csak fel sem ébredt) maga pedig nyakába kapta a világot. Nagy volt aztán az álmélkodás, mikor az ut szélén, a mozdulatlan tömegben rá ismertek Joób Elemérre.

Ráczné megfenyegette az öklével a Baesótelepet.

Korhely-társaság.

„Azok az országos lumpok gyilkolták meg ezt a szegény gyermeket.“

Azzal gyengéden ölbe kapták az ártatlan ifjut, bevitték a szobába, puha ágyba fektették. Rácz Jolánka — egy életre való pisze teremtés — erős fekete kávéfőzött a számára, hátha attól visszanyerné a lélekzetét. Kanalanként öntözgették a szájába a kávéfőzött s aggodalmassan lesték a hatást. Az utolsó kortynál Elemérke csakugyan felnyitotta a szemét s meg szólalt.

„Fiuk ne itassatok, mert bizony Isten megreped a szívem.“

Azzal megint elszenderült szépen. Hát így teljesedett be rajta a Baesó Tamás fenyegetése, azzal a különbséggel, hogy vén béresaszonyok helyett a Rácz Jolánka gyengéd kis kezei adták meg neki az ápolást. (Hej! De nagy ára lesz ennek valamikor.)

A következő reggel páter Konya kijelentette, hogy nincs több bor, egy szunyognak való sem. A jó páter annyira meg szokta már a pinezébejárását, hogy itt sem tudott letenni róla. Neki köszönheti talán a hegyalja, hogy rögtön az első állomásnál esufot nem vallott.

„Ha nincs bor, jerünk tovább egy házzal“ — vezényelt Joób Pista.

S rövid pihenés után felpakoltak a vitéz hegyaljaiak, a kiknek gárdája az elveszett Joób Elemér helyében a két Baesóval szaporodott meg.

Képeinkhez.

A reggeli. Bájos tanyai jelenetet ábrázol az első képünk, melynek a meséje is szinte előttünk áll. Kora reggel kisettenkedik a szobából a kis Kató kosárcájával, a melyet anyuskája az ő kedvéért rendezen megtölt néhány marék kukoriczával, mert melyik gyermek ne szeretne baromfiakat etetni? A baromfiudvaron harsányan elkiáltja Kató: Tyutyukája, tyu, tyu! Mire a szárnyas jószágok egymás hátán törnek a jól ismert hangok felé, nagyban reménykedve, hogy néhány jóízű tengeri szemecskével szaporíthatják begyüknék tartalmát. Ott vannak egyszerre mind Katóka körül s egyik-másik öregebb tyuk várakozásteljesen kacsint a kosárcára, mintha azt kérdeznék: „No kiscgazdánk, hát miért is hiddtál ide?“ A Bundás pedig, a Kató legjobb barátja, kényelmesen heveredik el a leányka mellett s bizonyosan azon töprenkedik, hát ő meg melyik ürge lyukból kaparja elő a maga reggelijét?

Korhely-társaság. Ez aztán a kitünő kompánia! Hat összeválogatott jómadár; egyik sem banná közülök, ha a Duna borrá változnék át, ha ugyan ismerik szegények a Dunát, mert hogy nem magyar náncziók, annyi bizonyos. Valamennyinek ott ül az

arczán az iszákos emberek bélyege: az a bárgyú, mámoros arczkifejezés, a melyről Bachus imádott első tekintetre fel lehet ismerni. A főkorhelynek diadaljelvényként szőlőlevelekből összetűzött koszorú is díszíti a fejét; de bizony magunk is szívesen megszavaznánk a vén lumpjának egy jól kinőtt szőlővenyigét, csak hogy ezt nem a fejére alkalmaznánk.

Sakk-talány.

— Szoboszlaj Gyula-tól. —

		e	Sán	a	de			
lant	dor.	is	Hi	tét	fi	nap	gen	
nem	lő	A			jár	fel	tő	
dő	pil	rus			Ső	gett	dal	
kő	nap	i			kan	Pe	hők	
szi	Bo	dös			me	lő	A	
ő	rus	i			get	Ad	me	
dő	ő	dös			kis		tü	
kő	szi	*Bo			ze	le	egy	

Megfejtendő lögrás szerint. A kiindulás *-gal van jelölve.

Lapunk múlt számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Mindnyájan egyért s egy mindannyiért“.

Helyesen fejtették meg: F. Nagy Mariska, Eperjessy Gizella, Károlyi Erzsébet, Szécsányi Antal, ifj. Bellák János, Dezső Lajos, Nagykaszap Kálmán, Uri Ferencz, Léber Oszkár.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Nagy János urnak. Uzsora törvényünk az 1883. XXV. tveziikkben van lefektetve. Az uzsora vétség hivatalból üldözendő cselekmény, a melyet a hatóságoknak hivatalos kötelességük kinyomozni. Sajnos, ezen kötelességüknek általában véve nem tesznek eleget a kellő lelkiismeretességgel s innen is van az, hogy az uzsora üzletmekkel ugyszólván a szemünk előtt, büntetlenül fosztogatják ki s teszik földönfutóvá népünket. Az ön által felhozott eset tényleg adás-vételi ügyletbe bűrkölt

uzsora, tehát törvényellenes cselekedet, azonban — a mint kivesszük, — olyan furfangosan el van burkolva, hogy az uzsoráskodást bebizonyítani jelen esetben legalább is nehéz. Mindazáltal tessék bejelenteni az esetet a szolgabíróknál a kinek, mint első fokú hatóságnak kötelessége a nyomozás megindításáról gondoskodni s ha ennek eredményeképpen kiderül, vagy bebizonyítható, hogy csakugyan uzsoravétség áll fenn, akkor az uzsora mindenestre elnyeri méltó büntetését. Szíveskedjék bennünket értesíteni arról, hogy megtörtént-e a feljelentés s milyen eredménnyel. Ehhez képest újabb tanácsot adhatunk. — **5920. számú előfizető.** Jó tanácsos a dolog mai állapotában nem szolgálhatunk, legfeljebb azt a tanulságot vonhatja le belőle, hogy máskor mindenemű építkezéshez kérjen engedélyt. Ha az alispán nem tudott rajta segíteni, mi azt még kevésbé tehetjük. Amit mondhatnánk, az mind csak eső után való köpeny volna. — **Buday Bernát** urnak. Az igazi szociálisták azt kívánják, hogy minden egyes ember alkalmat és módot kapjon arra, hogy munkáját hasznosan gyümölcsöztesse és utána tisztességesen megélhessen. Idéig mindenki szocialista. Az a szocializmus azonban, a melyről manapság beszélnek s a melylyel tele beszél a nép fejét, lényegesen eltér ettől a szép, emberies eszmétől. A mai szociálisták — kevés kivétellel — okvetetlenkedő, elégedetlen s rendszerint dologtalan, sokszor lelketlen emberekből állanak, a kik a szocializmus ürve alatt forrongást igyekeznek kelteni a nép között, részben azért, hogy a félre vezetett népet kiszorolják, részben pedig azért, hogy titkos és hazafiatlan ezélokot segítsenek elő. Akik jóhiszeműleg követik ezeket az apostolokat, azok tulajdonképpen nem tudják, hogy mit akarnak. Anniaz egész tudományok, hogy tetszik nekik a szocializmus, mert ennek terjesztői úgy terjesztik elő, mintha tanáiknak megvalósítása esetén, elégedetlenségük okai megszűnnének. Természetesen, ha ezek az apostolok oda jutnának, hogy megvalósítsák a tanáikat, maguk sem tudnák mihez kezdenek. Főelve ezeknek az, hogy a hol jól lakom, ott az én hazám, a ki jól megfizet, az az én igazi emberem. — **Lázi Ferencz** urnak. A kértett törvényekről szóló munkákat lapunk kiadóhivatalánál is megrendelheti. Tessék a megrendelést egy levelező lapon beküldeni s kiadóhivatalunk utánvétellel megküldeti a könyveket. — **Radits Imre** urnak. B. levelét vettük. Miből azonban szükségünk van egy kis időre, hogy utána nézhessünk a dolognak, választ csak jövő számunkban adunk. **D. K.** urnak. Leánygyermekének nagykorúsítása végett az árvaszékhez nyújtandó be kérvényt. Ezt a kérvényt bármely irástudó ember kiállíthatja. Csatolandó illetőségi bizonyítvány, (melyet már a községi előljáróság állít ki) és a keresztlevél. Az eljárásra vonatkozó s esetleg még szükséges, bővebb felvilágosítást megszerezheti a szolgabírói hivatalnál, a hol tudnak is a dologról, kötelesek is felvilágosítani a feleket. **Vida Mihály** urnak. Dézsma már nincsen, nem vesszük tehát ki világosan, mire vonatkozik a kérdése. Ha talán mint telepítvényes akarja földjét megváltani, az iránt csak a földesurával egyezkedhetik. Ismételjük egyből, nem tudjuk, mit ért a föld- és vízdezsma alatt. Ha ez iránt felvilágosít, mi is készséggel megadjuk a szükséges felvilágosítást. — **ifj. Papp János** urnak. Ha a sáóban forgó ut csakugyan községi ut, azt elfoglalni vagy azon a forgalmat megakadályozni senkinek nin-

esen joga. Hogy szükség van-e az illető utra vagy nincsen, azt a község határozza meg s belátása szerint bizonyos feltételek mellett az ut kizárólagos használatának jogát a gyárosnak átadhatja. — **Bellák János** urnak. Az előfizetési díjat kiadóhivatalunk megkapta. — **N. V.** urnőnek. A talányt megkaptuk. Köszönjük, fel fogjuk használni. — **Dezső Lajos** urnak. Karikás bácsi köszöni és viszonzozza szíves üdvözlétüket. Tart tőle, hogy a „Független Ujság“ olvasói ráunnak (vagy már bele is untak), ha sürűen hozakodik elő a kalandjaival, azért egy-egy intrádára nem akar sokat mondani. Kalandjainak elbeszélését azonban minden esetre befejezi s még az is meglehet, hogy egy kis könyv alakjában kiadja élményeit, hanem ezt attól fogja függővé tenni, vajjon érdeklődnek-e iránta eléggé a „Független Ujság“ olvasói közül a régiebb ismerősök? — **Esthajnali csillag.** Verseit szerkesztőségünk legfiatalabb s legerősebb tagjának adtuk át elolvasás végett s ez a költemények hatása alatt még most is gyomorgörcsökkel küzd. Egyelőre tehát nem adhatunk véleményt.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, október hó 23-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 76—81 kg, *tiszavidéki* 12.15 frttól 13.05 frtig, *pestvidéki* 12.10 frttól 13.05 frtig, *fehértmegyei* 12.20 frttól 13.10 frtig, *bácskai* 00.00 frttól 00.00 frtig *bánsági* 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.30 frttól 8.45 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.15 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.30 frttól 7.00 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 7.50 frttól 9.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.15 frttól 6.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.70 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.10	18.80	18.50	18.20	17.00	17.60	17.10	15.10	12.80

Buzakorpa, finom 4.20—4.20, durva 3.70—3.70 frt zsákkal együtt

Egyéb magvak: *mák* 18—26 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—10 frt, *apró* 7—10 frt, *tarka* 8—13 frt, *lencse* 7—12 frt, *borsó* héjas 7.50—14 forint, *köles* 5.10—5.70 frt, *kendermag* 8.00—8.75 frt, *repce* 13.20—14.75 frt. *lőhere* 38—43 frt mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 330—350 frtig; *középmínőségűért* 256—210 frtig; *gyenge minőségűért* 180—220 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként* élősúlyban 30—34 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 26—29 frtig. *Fejős tehén, magyarfajta* 70—90 forintig, *tarka* 90—140 frtig darabonként. *Élő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 34—48 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 60—72 krt.

Juhvásár: *hizall ürü* páronként 17.00—20.00 frt, *feljavított juh* 12—17 frt, *kiverő juh* 8.20—10.50 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 55—57 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 54—56 frt.

Baromfivásár. *Lúd,* sovány, páronként 1.80—3.00 frtig, *kacsa* 1.40—2.50 frtig, *tyúk* 1.20—1.40 frtig, *csirke* 60 kr.-tól 150 krig, *kappan* 1.60—2.60 frtig, *pulyka* 2.00—4.50 frtig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 1.80—2.50 frt, *muhar* 2.40—2.60 forint, *zsupszalma* 1.60—1.70 frt, *alomszalma* 1.20—1.40 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 2.80—3.00 frt. *Szalonna* 80—85 krajczár. *Vaj* Ia. 78—110 kr., *Ia.* 65—80 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz sárga* csurgatott 25—32 kr. *Burqonya* sárga 2.30—3.50, *rózsa* 2.00—2.70, *közönséges* 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18 frt métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgként 80—88 frtig, *tehénbőr száraz* 77—80 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 29—35 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 29—37 frtig. *Juhbőr,* gyapjas, páronként 36—43 frt.

ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmát eseséget

tűzkár ellen a szövetkezet
tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

„Fairbanks“ mérlegek

a legkötelesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zék- és rak-tári mérlegeinket

szélszerű és aczélnak megfelelő szerkezetükönél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tízedes mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. —

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár-

tásunk állami fel-

ügyelet alatt áll.

Megrendelések

közvetlen köz-

ponti irodánkhoz,

Andrassy-ut 12.

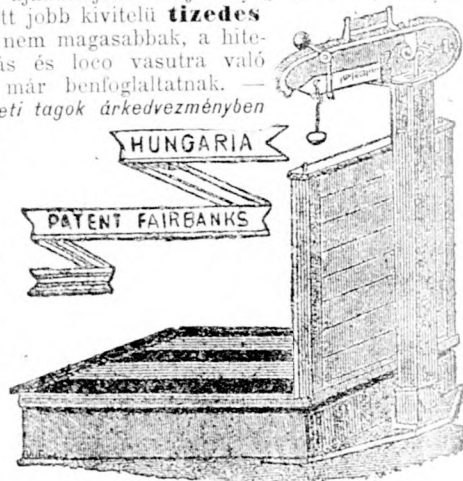
ezimzendők. Ár-

jegyzékkel, felvi-

lágosítással szin-

tén központi iro-

dánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váozsi-ut 146.

Megjelent

„Köztelek Ésebnaptár“

és „Köztelek Évkönyv“

1898-ik évre.

Szerkesztik és kiadják: RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkársjai.

Az Évkönyv bővített tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül 32,000 gazda és gazdatiszt pontos czimével jelent meg.

A két könyv előfizetési ára lapunk előfizetői részére 2 frt 20 kr. postadíjjal együtt.

— A két könyv csak együttesen rendelhető meg, külön-külön nem kapható. —

Bolti ára 2 frt 50 kr.

Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

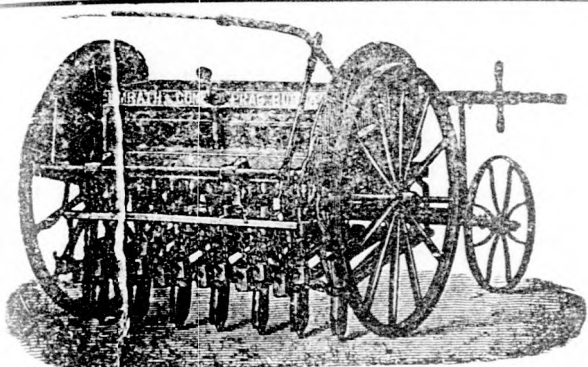
Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év költi időre kézzépénben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. Lebonnyolítás leg-rövidebb idő alatt.

- Convertálás belyeg- és illetékmentes. -
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, haláságok és a legtekintélyesebb föld-birtokoknál által olcsón és szerényen állítja elő.

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben, egyetemes- és többvasú ekéket páncélalaczel-kormányle-mezekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, ga-bonatisztító-rostákat és teljes takarmánykamra-be-rendezéseket, nagy választékban és jutányos arakon szállí-tanak

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Borsajtók (System Mabillo) és szőlőszűzők kitűnő kivitelben és mindenféle nagyságban.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utcza 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai száraz-gyár inditattva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munka-erő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a követ-kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 kr.**; és pedig:

- 6 darab finom asztali kést, valódi angol pengével,
- 6 " amerikai szab, ezüst vellát egy darabból,
- 6 " " " " evőkanalat,
- 12 " " " " kávékanalat,
- 1 " " " " levesmerőt,
- 1 " " " " tejmerőt,
- 2 " " " " tujás-serleget,
- 6 " angol Viktoria-tálca,
- 2 " igen hatásos gyertyatartó,
- 1 " teaszűrőt,
- 1 " finom cukorporzó

44 drb összesen **6 frt 60 kr.**

Mind e fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérfém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés **nem csalás.**

Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

házassági- és alkalmi ajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-gyárak főigényősege
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

E ököszlet küldeményt megkaptam, azzal teljesen meg vagyok elégedve és kérek még egy ily garnitúrát, 44 drb. amerikai szab. ezüstből részemre postautánvétellel küldeni. Bozovic (Krassó-Füzöny) 1896. júl. 18. Keresztes Sándor főszolgabíró, Pilis, (Pestm.) 1896. augusztus 24.

Ti zelt uram. A garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Körem sógorom Nyári báróné szül. Somogyinak ezimre Szun-tóra 3 ily garnitúrát küldeni. Nyáry Gyula bá. ó.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

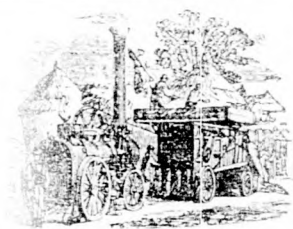
gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmör-lő-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Budapesti gyapju-aukcziók.

Az idei gyapju-aukczióknak
harmadik sorozata
november 10-én és 11-én

tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények, melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ ezimen adandók vasutra, a m. kir. államvasútak összes vonalain tetemes díjkedvezményben és olcsó rakárban részesülnek. — Azonkívül sem beraktározási avagy mérlegelési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szívesen szolgál az

„Gyapjuárverési vállalat“

Heller M. s Társa
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 13.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,
BUDAPESTEN,
ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczel- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vizikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszégeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú darálószekeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági czéokra kitünően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsira szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbinával hajtva, ugy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrlo stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak. 349

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körut sarok.

Veszünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legolcsóbb árak mellett szavatolt megbízható műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

A „HUNGARIA“

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körut 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.